

HORTOVÁGY, HOVÁ VONZ A VÁGY!

Szabadság és végtelen rónaság. E két fogalom ezúttal újfent egybe csendül, hiszen vendégnek lenni Magyarország legelső alapítású és legnagyobb területű nemzeti parkjában mindig felemelő érzés. Ugorjunk hát fel a hajdúsági megyeszékhely felől érkező szellő, kerékpár vagy éppen hátslós nyergébe és a **szálkahalmi őrház** kunhalmától indulva vágjunk neki az étellel teli lapály kalandokat ígérő felfedezésének.

A kurgán tőszomszédságában nyárelőn is hangoskodó vetési varjúk erdejétől szépen sorban, számos madármegfigyelő torony tetejéről látható a változatos színekben pompázó Hortobágy. A gyepszint térsíkjai a hajdani keréknyomoktól és a talaj szikárabb sávjaitól függően a rozsdabarna sziksófü, az üde zöld macskahere és a lila ökörfarkkóró váltakozó birodalmának adnak otthont. A távolban delelő gulya már május végén is derengve vibrál. Szemműtetre szükség nincs, a távcső igen hasznos kellék. Semmi gáz, ez csak délibáb. A vakítóan szikes foltok pedig olyanok a műholdképen, mint dús fehérre verejtékezett batikruhák.

Hazánk legnagyobb területű községéhez érve, (minek neve csakugyan **Hortobágy**) a 33-as főút bal oldalán a **Tankcsata Emlékmű** eredeti harci járműve hívja fel magára a figyelmet. A betonalapzatra állított T34-es páncélos az 1944 októberében itt zajlott ütközetre emlékeztet, melynek jelentőségét az akkori politikai propaganda szándékosan túlbecsülte. A tank lövegcsöve a település központja felé mutatja az utat, ahol már a kitömött állatokkal teljes

Látogatóközpont és Kézművesudvar készíti megállásra a kirándulót. A környék bebarangolásához ideális kiindulási pont ez a turisztikai centrum, ahol jegypénztár, információs pult, oktatóterem, ajándékbolt és gyermekjátsszótér kínál szórakozási és tájékoztató lehetőséget. Az épülettől karnyújtásnyira, rögvest beleszöppenhetünk a pusztai emberek életébe. A népi mesterségeket bemutató **Körszín** és a mellette lévő hajdani szekérállás (**Pásztormúzeum**) gyűjteménye korrekt és látványos áttekintést ad a nevezetes Hídi Vásárokról, a ridegtartás körülményeiről, sőt itt még az is kiderül, mi az a szárnyék, mi az a látófa és mi az a vasaló. A bejárat előtt felállított vasalódeszkán citerázó, pörge kalapos bácsikának nincsen köze a gőzöléshez, pedig a kiadós eső után párolgó aszfalt rövidesen újra perzselővé válik. Enyhelyet keresve érdemes behúzódní a szemközt nyújtózkodó csárda világhíres tornácai alá, ahogyan azt Petőfi Sándor is megtette. A máramarosi bányákból szállított só útja a történelem során egybeolvadt a marhahajtási nyomvonalakkal, így a megfáradt jószágok (és eltikkadt gazdáik) etetéséhez-itatásához szükség volt eféle megálló helyekre. Az 1699 óta (!) működő **Nagyhortobágyi Csárda** étlapja olyannyira figyelemre méltó, hogy még a tejérzékeny illetve a paleolit diétát tartó fogyasztókat is külön piktogrammal figyelmeztetik. A pusztai hagyomány szerint harminckét ízigen bográcsban átfogatott slambuc és a tájra jellemző birkapörkölt itt jó időben szabad tűzön készül. A tekintélyes cserépkályhák mellett nívós primás húzza a nótát, járhatja a Monti-csárdást és csicseregteni a pacstírtát. Ráadásként az egyik belső teremben látható „Csapos”, az óriás szürkeökör 206 centiméter (!) terpesztő, gigászi szarvának preparátuma. Az étterem nyugati szárnyában a Csárdatörténeti Kiállítás minőségi makettekkel szemlélteti a hagyományosan hazánkra jellemző kultúrtörténeti hálózat történelmi láncolatának változásait. A legendák sorában mindjárt bele is botlunk a Csontváry Kosztka Tivadar által is megfestett **Kilenclyukú Híd** tömegébe. Magyarország leghosszabb közúti kőhídja több, mint 180 éve dacol

árvizekkel, jégzajlással, patadobogással és portornádókkal. Zömök tartósságát a népnyelv szerint nem csak a Bükkaljáról hozott dácittufa pilléreknek, hanem a habarcsba oltott tokaji aszúnak is köszönheti. Lábaitól indul az a különleges motorcsónakos túra, aminek során hazánk egyetlen, gátak közé nem szorított folyója, a Hortobágy kanyarulatait és galériaerdőit lehet bejárni.

A messzire fehérlő hídtól a tragikus sorsokat idéző kitelepítettek emlékkeresztjénél letérve következik a hagyományos faunát bemutató **Pusztai Állatpark**, ahol a rackajuhok, szürkemarhák, mangalicák, nóniusz lovak, terelőkutyák és lábasjószágok jelentik az attrakciót. A kanyargós medren átkelve napelemmel nyíló hídfő fogad és ez itt már a **Malomházi Vadspark** 120 hektáros territóriumá. A legelső kilátótorony közelében fektett

fémrudakból összeállított, speciális gördülő küszöbön zökken a pusztabusz. Ez a védelemként szolgáló úgynevezett texasi kapu, ahol a patás jószágok saját lábukon nem bírnak átkelni. Annak idején Debrecen város lisztművei örültek e helyen, ahol ma erdős-tótükrös-ligetes környezetben pelikánok, fekete gólyák, farkasok, vadmacskák, vörös rókák és aranyakálok szemléltetik a háziasításra nem alkalmas élővilág hírmondóit. A szabadon kószáló „rekonstruált” őstulok közé magasított és fotózásra átalakított utasterű Land Rover Defender terepjáróval lehet csak bemerészkedni. A „mindent a szemnek” elv alapján kiszállni szigorúan tilos, így egy igazi kenyai szafarit idéző élményben lehet része a látogatónak. Az egy tonnás súlyt meghaladó bikák, a karnyújtásnyira civakodó Przewalski-lovak és trappoló vadszamarak körében az autóból kell megbecsülni azt a kitüntetést, hogy közöttük vendégségben lehetünk. A Nemzeti Park szlogenje szerint ez itt már nem más, mint: „A Hortobágy vad arca”.

Napnyugta közeledtével pedig következik az est fénypontja, a Csillagséta! A Hortobágy hazánk legkevésbé fényszennyezett területeinek egyike, így a puszta közepéről zavartalan kilátás nyílik az éjszakai égbolton tündöklő Tejútrendszerre. Az Európai Nemzeti Parkok Napja alkalmából három vasúti kocsit megtöltő érdeklődő gyűlt össze **Hortobágy-Halastó** állomásnál, hogy a gáton végigzötyögve jusson el a Kondás-tavi végponthoz. A felújított zöld dízelmozdony stílusosan „Sziktipró” névre hallgat, szóval tessék vigyázni a kézi hajtányozás közben! A hadifoglyok által 1916-ban épített tórendszer nem csak halgazdasági szempontból kiemelt vonzerő. Az Európában honos madárfajok 70%-át megfigyelték már a Hortobágyon és a legnépesebb esemény kétség kívül az őszi daruvonulás, amikor százezres létszámban lepik el a tómedreket a krúgató szárnyasok seregei. No meg az ösztövért kútágas hórihorgas, bólogató gémei...

A csikósok nótájából okulva („Van ég alatt lakni bátorságom, Városinál nagyobb szabadságom.”) feltétlenül érdemes minőségi szálláshelyet választani az alföldi rónaság megismeréséhez és a tanösvények-pusztaprogramok felfedezéséhez. A négycsillagos **Thermal Hotel Balmaz** 1180 méter mélyről feltörő gyógyvizének heve a szálloda saját szabadtéri medencéiben még hóesésben is vendégmarasztaló. A szomszédos városi strand és a szaunavilággal komplex Kamilla Fürdő fedett élménykomplexuma minden korosztály számára pancsolós kikapcsolódást kínál. Bízható jövőképként a hotelhez tartozó Kőnig Rendezvényközpont nyugati színvonalú kézilabda csarnoka és modern fitness terme a sportturizmus fellegváraként pozícionálhatja Balmazújvárost.

